

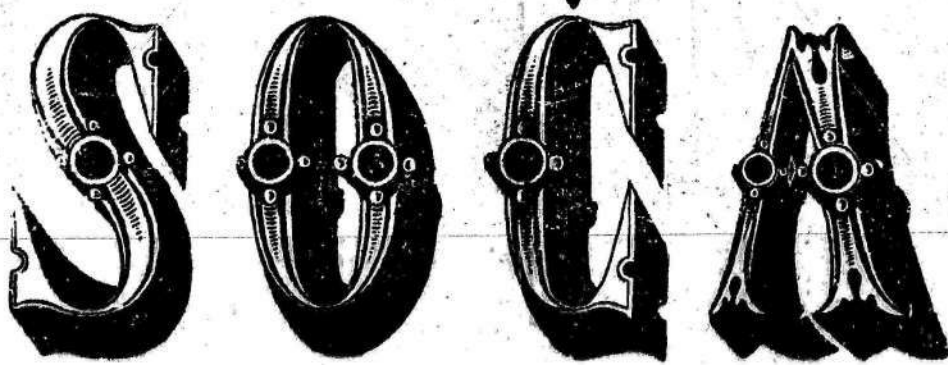
„Soča“ izhaja vsak četvrtki in velja
s pošto prejemana ali v Gorici na dom-
posiljana:

Vse leto f. 4.50
Pol leta „ 2.30
Četrt leta „ 1.20

Pri oznanilih in prav tako pri „po-
slanicah“ se plačuje za navadno tristo-
no vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 2 „

Za več črke po prostoru.

Posamezne številke se dobivajo po
10 soldov v Gorici v tobakarnici v go-
sposki ulici blizu „treh kron“, —
v Trstu v tobakarnici „Via della ca-
serma 63“.

Naročnina in dopisi naj se blago-
voljno pošiljajo pod naslovom: Viktor
Dolenc v Gorici. — Rokopisi se ne
vračajo; dopisi naj se blagovoljno fran-
kujejo. — Delalcem in drugim nepre-
možnim se naročnina zniža, ako se ogla-
se pri uredništvu.

Glasilo slovenskega političnega društva goriškega za brambo narodnih pravic.

Šest let deželnega zborovanja.

V četrtek aprila je končal naš deželni zbor letošnje sešije, zadnjo v šestletni dobi, za katero so voljeni sedajni poslanci; kajti prihodnjega avgusta meseca nehajo njihovi mandati. To slovesno priliko je porabil naš deželni glavar za jako pomenljiv govor, v katerem je v splošnih potezih, pa točno razložil zborovo delovanje v celem tej dobi, uspehe in neuspehe tega delovanja, vladno so- in protidelovanje. Govoril je tako le:

Castivredni gospodje! Kedar se prihodnjič zopet odpró duri naše deželne zbornice, bodo končane nove volitve, sklenjena bo sodba volilcev o našem delovanju, katero naj v tem, za nas slovesnem trenutku ob kratkem razložim.

Kolikor pohlevno bi hoteli o njem soditi in kolikor nam je vsem-tega sem si zvest-želeli, da pose-
dejo naša častna mesta državljani, koji bodo znali iz-
datnejše pospeševati duševni in gnetni blagor naše
dežele, vendar menim, da smemo trditi, da nas vte-
gnejo naši morebitni nasledniki v vsem prekrčiti, a sa-
mo v tem ne, da bi je boljše vneli od nas domoljubni
čuti in odkritosrčna dobra volja.

Ako bi nam morda kdo očital, da nismo bili vselej srečni v svojih sredstvih in sklepih, temu lah-
ko ugovarjam z besedami d'Azeglia „chi non ha mai
fatto nulla può vantarsi di non avere mai sbagliato“
(kedor ni nigrdar nič naredil, sme se ponasati, da se
ni nigrdar zgrešil), in da se ne more reči, da niste, Vi
čast. gospodje nič storili, to naj poskusim z nekateri-
mi besedami dokazati.

V šestletni dobi svojega mandata sklenili ste
lepo število deželnih postav, med njimi nekatere prav
važne:

Odpravili ste šolnino v ljudskih šolah in s tem
bolj vbožnemu ljudstvu olajšali breme, katero ga je zače-
njalo težiti, od kar je mladini zapovedano šolsko obis-
kovanje; na drugi strani ste zboljšali stanje učite-
ljskemu osebju, ker ste odpravili najnižjo plačno vrsto
in ker ste polajšali skladanje donoskov v penzijsko bla-
gajnico. S tem, da ste naložili občinam del stroškov
za vzdrževanje ljudskih šol, zaprečili ste čezmerne za-
hteve nekaterih in ustanovivši mestno šolsko svetoval-
stvo za Gorico spojili ste poslovanje dveh oblastnij v
eno in je tako polajšali.

Velika važnost občinskega življenja se ni mogla
odtegniti Vaši marljivi skrbnosti. Po Svojem dežel-
nem odboru ste uspešno nadzorovali občine, kar za-
čenja že tako lep sad roditi, da bi nas zunaj lahko
marsikatera druga dežela zavidala. Prepričani, da bi
ustanovljenje večih občin iste okrepilo in oživilo, ste
sicer v izvanrednih primerljajih in dokler bi se ne do-
gnala popolna občinska prenova, dovoljevali, da
so se nekatere katastrofalne občine ustanovile kot žu-
panije same za se, toda sprejeli ste tudi načrt posta-
ve, po kateri bi se sedajne županije združile v velike
občine, koje bi imele več denarnih pripomočkov pa
tudi več sposobnih oseb za občinske zastope. Postava,
katera oživlja neko določbo občinske postave od l.
1847, to je zavarovanje županov zoper hudobna poško-
dovanja, meri na to, da bi jih naredila neodvisnejše
v izvrševanju njih nalog. Za Goriško mesto ste potr-
dili stavbeni red in sklenili postavo, vsled katere bi
se imela naložiti davščina na žganj, Tržicu ste od-
menili poseben občinski red; zadnjih dveh postav ni
predložilo ministerstvo Cesariski potrdbi in zastran po-
prej omenjene postav o združenju občin ne vemo, ka-
ki osodi je propala. Toda če je res, kar se govori,
da leži že dve leti kakor pozabljena v namestništvu
nem uradu, morali bi pač obžalovati, da se tako v
nemar puščajo sklepi postavodajnih oblasti. Ni se ču-
diti, da se je v deželi, katera se peča v prvi vrsti
s kmetijstvom, mnogo važnega prikrbela v korist
zemljišnega posestva. Osnova zemljiških knjig mu
zagotavlja podlago in mu odpira nove kreditne vi-
re; nova postava o varstvu poljskega blaga zavaruje kme-
tvalca zoper tatvine, katerim je huje razpostavljen od
drugih, ona postava, koja vreduje vzdrževanje druš-
venih poti mu zagotavlja prost in priležen vhod v nje-
gova polja in vpeljava obilne davščine na tuje čebele;
ako bi se bila potrdila, bi bila odvrnila škodo, kate-
ro, kakor mnogi trde, čebele prizadevajo njegovim
pridelkom.

Da prestopim k naredbam, zadevajočim posamez-
ne strani naše dežele, naj omenjam raznih postav po-
trjujočih razdelitve občinskih zemljišč, v namen da se
ta večinoma gola in nerodovitna zemljišča zarasejo
in zboljšajo; naj omenjam tudi postav, vsled katere
se ima posušiti mocvirna Idrijska dolina med Kabori-
dom in Staroselom.

Skrbeli ste tudi prav posebno, da se je dopol-

nila cestna mreža v deželi; v ta namen ste vrstili
nekatero poprej občinske ceste med skladovne. Ako-
pram ste pa dovoljevali obilne denarne podpore za
izdelavanje novih cest, akopram ste iz ekonomično-po-
litičnih ozirov oprostili nova, lišnemu davku ne pod-
vržena poslopja deželnih prikladov, akopram ste bili
vselej pripravljeni podpirati humanitarna početja, po-
magati onemu, ki je bil pomoči potreben in vreden,
posebno pa onim sinovom naše dežele, kateri pri vsem
pomankanju potrebnih pripomočkov odlično napredu-
jejo v viših šolah, obračali ste vendar svojo najpozor-
nišo skrb varnemu in pravilnemu oskrbovanju dežel-
nega premoženja; to nam kaže med drugim tudi po-
stava, katera zagotavlja deželni denarnici povračilo
predplač, podeljenih vsled postav ali posebnih skle-
pov občinam ali drugim zastopom.

In v resnici, gospodje, se Vam je posrečilo, da
ste ne samo čedalje množili premoženje Vašemu oskr-
bištvu izročeni zalogo, ampak da ste tudi omago-
vali ogromne stroške, koje mora dežela prenašati, in
to, akopram niste v šestih letih spreminili že po-
prej vpeljane mere deželnih prikladov. Samo letos
ste bili primorani naložiti za sedmo leto nov priklad
na užitnino. Toda če se pomisli, da je vlada pred
ustanovljenjem deželnega zastopa naložila 340/0 dežel-
nega priklada k izravnim davkom, da je deželni zbor
ta priklad koj izdatno znižal, da se je od tega časa
naprej posredoval dolg 30000 gl., koji je bil pop. v
vlado narejen, da so se potrosili v tem času zname-
niti zneski, ki so do zdaj še nepokriti, kakor za po-
pravljanje deželne palače, za realkino poslopje in za
učetvanje Predelske železnice, da se nahajata se malo
let v deželnem proračunu dva draga zavoda, gluhone-
mici in kmetijska šola, konečno, da se stroški za
blazne, najdenice in potirance, žalibog, od leta do leta
množe-mora vsado pripoznati, da tudi v tem oziru
ne zaslužite graje.

Da ničesa ne zabim, naj omenjam še prenaredbe
§. 16. deželnega reda, postav, ki je postala potrebna
vsled nove mere in vage, potrjenja nekaterih že po-
prej dognanih razdelitev občinskih zemljišč in pogojev,
sklenjenih z vlado, po katerih sprejme ona v svoje
gospodarstvo prisilne delavnice.

Pa pečali se niste samo s postavami. Nekatera
krati je bila predmet Vaših najresnejših razprav nek-
daj tako zaželjena kmetijska šola, katera nam pa še

LISTEK.

G O R I C A

(Zgodovinsko)

(Antonij Leban-Mozirski.)

Dalje.

L. 1615 prišli so v Gorico Jezuiti. — Družina
grof Cobenzl prepustila jim je cerkev sv. Ivana in z
ukazoma cesarskima od 18. febr. l. 1618 i 26. sept.
l. 1620 podelila se je Jezuitom tudi šempeterska fara
in prostija pazinska. — Dne 30. maja izročilo se jim
je posestvo v Prečniku, in l. 1663 dobili so kome-
nsko faro. — Kolegij za odgojo odprl se je l. 1616.
L. 1630 tvorilo je semenišče za 24 mladenčev v hiši
podarjenej po Ivanu Werdenbergu. — Ker je bila
premajhna, preselili so se l. 1640 v poslopje Sem-
blerjevo, ter sezidali tekom druge polovice 17 stoletja
velikansko poslopje pridavši mu lepo cerkev sv. Igua-
cija (začeli so jo zidati 1654, končali pa proti začetku
18 stoletja). Ko je l. 1773 jezuitovski red bil zatrt
in z njim tudi njegov kolegij, se je gimnazija po
načrtu Marije Terezije l. 1775 pnovi organizirala. —
Vodstvo so prevzeli l. 1780 Pijaristi do 1809. Oni
so bili vsi Nemci, ter so podučevali v 5 razredih z
ozkim obzirom na normalke latinsčino in malo grščine,
vedno v nemškem učnem jeziku. — L. 1807 dodal
se je gimnaziji 6. razred. Od l. 1793 nahajamo mej
profesorji tudi naša imena. Baš tega leta ustanovil

se je pod vodstvom Piaristov dvoletni filozofijski tečaj,
katerega je vlada avstrijska 1819 sprejela in kateri
je do 1850 sam za-se eksistiriral, tega leta pa bil
gimnaziji pridružen. — Za Marije Terezije izboljšale
so se (1759) narodne šole, ter so 1780 prevzeli vod-
stvo gimnazija Pijaristi. Pred njimi imeli so je Je-
zuiti. Dobili so poslopje od grofa Werdenberg, ki je
bil založil nalašč „semenišče za uboge dijače.“ Tačas
imenovalo se je to semenišče: „semenišče Werden-
berško.“ Še danes se vidi na licu hiše grb Werden-
berški.

L. 1708 pridejala se je Gorici vsled pripuščanja
Jos. II. tudi „Brida Vacana“. L. 1734 postavili so
čez Koren most, ki združuje mesto s koroškim pred-
mestjem; to dokazuje napis udoben v kamen na
mostu. — L. 1739 sezidalo se je gledališče, na čegar
mestu, ko je pogorelo, se je 1782 prostorno in okusno
gledališče sezidalo, ki se je pozneje še olepšalo in je
danes kiné „avstrijske Nizze“.

L. 1756 podrli so „korenski porton“ (na koncu
gospodne ulice), ter prenesli ga na korenski most.
Baš tega leta končala so se zidati nova vrata, prva
proti kapeli, druga tik mosta na Placuti; ob enem
jeli so zidati „mesarske ulice.“

1756 bil je sezidan in blagoslovljen vodomet na
Travniku; ter 2 leti kasneje stari vodnjak zasut.
Baš istega leta nastala je pod vodstvom Nikolaj Pa-
kassi-ja palača Attemsova na korenskem trgu.

L. 1773 bili so sploh Jezuitje zatrti po ukazu
papeža Klementa XIV., zbog tega razpuščen je bil
tudi njihov kolegij v Gorici.

L. 1775 odstopil se je kolegij Jezuitov erarju,
kojega je ta preustrojlil v vojašnico.

V letu 1787 bil je zatrt samostan sv. Klare in
porabljen za magazin vojaški.

L. 1794 zadobil je Franjo grof della Torre,
dedič Matijev, dovoljenje, da sme zopet odpreti cer-
kev ter poslopje ohraniti.

Za časa ilirskih pokrajin odločilo se je, da naj
postane hiša na Kostanjevici samostan, Frančiškanov,
— a samostan sv. Antona, kjer so bivali od kar so
bili se svetišča na sv. Gori zapojeni (1786), naj bode
odmenjen vojakom za ohranitev provijanta in v zalo-
žitev tovarnice za solitar. Na tak način so se Fran-
čiškani l. 1811 nastanili na Kapeli.

L. 1776 otvorile so se v Gorici prvokrat nor-
malne nemške šole. L. 1780 došli so Sko-
lopi ali Pijaristi, ter prevzeli poduk javnih šol. Podu-
čevali so (Pijaristi) od 1780—1810; za francoske vlade
imela je ta šola le 3 razrede s posvetnimi učitelji. —
Zadobila je ta šola novo življenje, ko je Gorica zopet
prišla pod Avstrijo. Četrty razred, ki je bil l. 1818
razdeljen v tečaj 2 let, bil je 1850 spremenjen v nižjo
realno 2 razredov, katerim se je 1852 dodal še tretji.
— Od l. 1861 eksistirala je normalka sama za-se,
ločena od realk. dokler nij 1871 postala šola z na-
menom, da služi praktičnemu poduku učiteljskih pri-
pravnikov.

Viša realka stvorila se je l. 1860 v municipal-
nem poslopju v mesarskih ulicah.

vedno, — kar se pri preljubljenih otrocih kaj rado godi, — mnogo stroškov prizadeva in velike skrbi. Nadejamo se, da smo je vendar enkrat tako uravnali, da bode poplačana zadostovala pravičnim zahtevam naših poljedelskih prebivalcev.

Vrh tega ste povzdigovali svoj glas, kedarkoli ste menili, da preti nevarnost duševnim ali gnošnim interesom naše dežele, vselej pogumni in zgovorni, pa ne vselej z enako srečnim uspehom, ker je v oblasti drugih, da se take želje uslišijo ali ne.

Po pravici moramo priznati, da je vlada pogostoma našim nameram vstrezala, take kedar je šlo za dosego podpore našim ljudskim šolam in pomoči za izdelavanje novih cest na gorski strani naše dežele, tako, ko nam je dovolila v času draginje posojilo, da smo lahko z delom priskrbeli ubogemu ljudstvu potrebnega živeža. Nehvaležni bi bili, ako bi ne pripoznali velikodušnosti kmetijskega ministerstva, katero je tako mogočno podpiralo našo kmetijsko šolo in vsako drugo kmetijsko početje v tej deželi. Na drugi strani nas pa hudo boli, da se je izpodrsnila ena najiskrenejših želj našega prebivalstva. Ne zdi se mi tu primerno, razvijati tužno, a nam uže vsem dobro znano zgodovino predelske železnice, koje izvršitev je zdaj — tako se vsaj bojim — za dolgo časa odložen. Gotovo je, da tega ni kriva samo vlada, tudi ne ona naj huje; vendar pa treba opaziti, da so bili trenutki, v katerih bi bila manj omahljivo postopaje lahko dosegla zidanje iste železnice, katero je ona sama želela, kakor so jo tudi pred časom na moč zahtevali interesi cele države in posebno prvo njeno trgovsko mesto. od česar jo danes naj huje zagrizeno izpodriva; in zares čudno je bilo gledati prizor, ko je vlada sama pomagala trgati lastni železniški program, v katerem je bila tretjkrat sprejeta Predelska črta.

Se bolje so opravičene naše pritožbe zoper oskrbnitvo javnega uka. Na prošnjo, da bi se v srednjih šolah več prostora odkazalo deželni jezikom, se ni vlada čisto nič ozirala.

Pa ne zadosti. Ko so v drugi deželi slovesno odpirali novo vsučilišče, dovoljeno, da bi praznovali stoletno nje združenje z Avstrijo, pobrali so naši deželi, katera se uže skoro štiri stoletja sodeležuje osode iste monarhije, drugo učilišče, sicer niže vrste, pa nam vendar jako ljubo, ter je premestili drugam, akopram ni za take zavode po vsem Primorskem nikjer sposobnejšega kraja od Gorice.

Kar moramo pa bolje od vsake druge stvari obžalovati je to, da vlada ne neha lomiti naše deželne postave o šolskem nadzorstvu, katere postavljajo celovito nasprotje dogmami prave ščernje deželnega šolskega svetovništva zvanaj dežele, ker prihaja od take strani, od katere bi se moglo najmanjše pričakovati, pogubljiv izgled, da se ne spoštujejo več postave kedar postanejo nepriležne, akopram nas uče v naj bolj cvetelih političnih organizmih nabrane skušnje, da je spoštovanje postav najtrdnjše njih podlaga, in da se morajo, kakor je proglasil predsednik Grant, celo najslabše postave vestno izpolnovati, ker se po tem načinu naj gotovje doseže, da se popravi.

Toda vse te različnosti mnenj naj nas nikar ne vznemirujejo. Vlade in njih oblike so samo človeške ustanovitve, tedaj podvržene zmotam, kakor so tudi — da to dostavim — državljani sami in njih zastopniki.

Mariveč se zanašam, da smemo zaupljivo upirati svoj pogled v bodočnost naše preljubljene dežele, katera se bo gotovo srečno razcvetela in naglo napredovala v obširnem cesarstvu, h kateremu se ponosno prištevamo.

Za to nam je porok poštenost, marljivost in zmernost našega ljudstva, katero bo še dalje i samo i po svojih izvoljencih, zbranih v tej dvorani, modro in dostojno uživalo one svobodnosti, koje so nam zagotovljene po naši ustavi.

Za to nam je porok složnost, koja k sreči biva med raznimi narodnostmi te dežele in ki se tudi prav vsečno razodeva v tej dvorani.

Za to so nam porok naši vladarji, kateri so v vseh časih milostno zavetovali naše deželne interese in s tem vzbujali čute prave udanosti in ljubezni do cesarske niše, koje čute so Goricanje vedno gojili in jih tudi v novejšem času pri raznih prilikah jasno razodeli.

Kajti splošna in odkritosrčna je bila žalost, ko je prišla vest o smrti Ferdinanda, kateri je s plemenitim zatajevanjem prve žrtve svojih cesarskih pravic ponudil zahtevam novejših časov in od kojega občeznane dobrotljivosti se tudi med nami še nahajajo mnogobrojni dokazi; — splošno in odkritosrčno smo se deželi slovesnosti v spomin 25letnega nastopa njegovega vnuka na cesarski prestol, kojega mladim rokam je bil v viharu dobi izročil državne vajeti; in koliko in kako je bilo splošno navdušeno veselje, ko je Franc Josip pred letom počastil Gorico s svojim pohodom, — to nam je še vsem v dobrem spominu.

Zatorej menim, da ne morem dostojnejše zaključiti Vašega patrijotičnega delovanja, nego da Vas vabim, častivredni gospodje, da poklonite z menoj spoštljivi pozdrav presv. Cesarju Francu Josipu: Živio!

Srčnost, pogumnost.

Konec.

Brez potu, nej medu.
Nar. prislovica.

Živenje Ivana Howarda, človekoljuba, je drug sijajen dokaz moči krepke in vztrpljive volje človeške. To vzvišeno živenje je dokazalo, da tudi slabe fizične moči zamogo dvigati hribove, kedar se hoče doseči svrha, katero dolžnost priporoča. Misli je vedno, kakó bi se zamoglo zboljšati stanje jeitnikov, in ta misel je postala v njem strast. Nobeden trud, nobena nevarnost, nobeno trpenje nij ga moglo odvrtiti od tega veličastnega smera. Če prav nij bil njegov um baš izreden, je vendar le bilo njegovo srce čisto in krepka je bila volja njegova. Zaradi tega nij nehal upljiv njegov s smrtjo njegovo, temuč je blagodejno pripomagal stvariti zakonodajstvo i angleško i drugih izobraženih narodov.

Jona Hanway je postal slavnin in imenitnim državljanom po svojej poštenosti kakor trgovec, in po svojem plemenitem duhu, s katerim je upljival kakor domoljub in človekoljub na javne zadeve. On je bil eden tistih potrpežljivih in stanovitnih mož, ki so h temu pripomogli, da je Angleška uzer drugih držav. Otca svojega je za rano izgubil. V sedemnajstem letu starosti svoje vstopil je v Lisboni pri nekem trgovcu v službo. Svojo pridnostjo, natančnostjo in s poštenjem svojim pridobil si je splošno spoštovanje. Let 1743 vrne se v London in potem se napoti v Petersburg in stoji v službo pri veleimenitnej trgovske hiši, ki je posebno živo s pokrajinaimi ob hvalinskem morji kupčevala. S karavanami prehodil je Perzijo in tam je prodajal angleško tkanino. Dospevšega iz Astrahana v Astrabad zadene velika nesreča, kajti v takratnej tamošnji narodnej ustaji izgubil je mnogo svojega premoženja in komaj je srečno ušel bil v Gilan, ali pri vseh teh nadlogah nij obupal, dižeč se vedno gesla svojega življenja: „ne obupaj nikar.“ Po osmem letu bivanja v svetelj ruskej zemlji vrne se na Angleško in odloči, da hoče živenje svoje javnemu dobru posvetiti. Da bi zamogel tem više svojim rojakom koristiti, živel je prav skromno. Londonske ulice so bile takrat še močno umazane, blatne in večinoma brez tlaka. Znal je v parlamentu vse svoje moči napeti, da so londonske ulice osnažili. Ker se je bil raznesel glas, da hoté Francozi vdreti se v Angleško, ustanovil je leta 1756 pomorsko društvo, narodno ustanovo, ki je še dan danes prav koristna. Svojim upljivom prenaradil je londonsko najdenišnico, katero je bil Toma Coram ustanovil. On je tudi utemeljitelj londonskega zavoda Madalena, in temu zavodu ima se zahvaliti, da je marsikaka ženska dala slovo blodnemu svojemu življenju in da je začela zopet pošteno in krščansko živeti. Tudi k sebi je take ženske vabil in jih učil, kako se more in mora pošteno na svetu živeti.

Največo skrb pa je imel za uboge otroke, ki so bili v reji v raznih župah. Strašno je bilo, kako močno so takrat ti nedolžni otroci umirali. Preštudiral je sam vsa nezdrava stanovanja, prepotoval je razne evropske dežele, da bi sam videl, kako se drugod z najdenci ravna. Vrnovši se po petem letu domu, objavi vse, kar je videl in kar je za koristno spoznal. Boril se je ob enem energično se svojimi protivniki. Zinagal je, kajti vsled odločeb, ktere je izdal angleški parlament po njegovih naporih, rešilo se je po nekoliko letih tisoče in tisoče nedolžnih otrok prezgodnje smrti.

Ako se je kje le kaj človekoljubnega napravilo, bil je Hanway zraven. On je bil mož vsega poštenja vreden. Zanesti se je moglo na njegove besede. Spoštovalo ga je vse in sicer kakor trgovca poštenjaka, kakor tudi ko javnega činovnika. On je bil nepodkupljiv, in če se mu je kedaj kak dar ponudil, odbil ga je z jezo od sebe. Ko je vredil vse svoje svetne in svete zadeve zaspal je na večne čase v štir in sedemdesetem letu svoje starosti.

Živenje Granville Skarpa je drug dokaz individualne odvažnosti. Posebno se je on proslavil v o nem veleimenitnem gibanji o odpravljenji robstva in o odpravljenji kupčije se sužnjimi. Udeležili so se tega gibanja sicer tudi drugi in posebno Clarkson, Wieberforce, Buxton in Brougham, a da si ravno so vsi ti v tem bojevanji lepo ime pridobili, bil je vendarle Granvill Skarp prvi mej njimi in gotovo vzvišenejši od vsih, kar se tiče odvažnosti, pogumnosti in neustrašljivosti.

V onem času (1767) je bila osobna svoboda na Angležkem, če prav v teoriji spoštovana, skoraj vsaki dan v nevarnosti. Za pomorsko vojaško službo so mladenče lovili in redni čopori tapali so po Londonu in drugih večih angležkih mestih, nabiraje mladenče za indijsko društvo; in ko jih nijso za Indijo potrebovali, pošiljali so jih v amerikanske nasade. V Londonu in Liverpoolu mogla so se vsaki dan brati v časopisih oznanila o dražbi robov. Tako žalostno stanje je bilo takrat na Angležkem. Če prav le prost pisar, če prav nij imel osobnega upljiva in če prav nij imel drugega orožja nego pogum in srčnost za sveto reč, je vendarle Granvill Skarp po dolžih študijah, po hudih naporih,

po prebitih raznih neugodnostih zmagal in rešil osobno svobodo.

Dokler je živel, pripomagal je pri vseh dobrih javnih napravah. Posebno je pripomogel k ustanovljenji naselišča Sierra Leona, ki je bilo pribežališče za proganjane robove; učestvoval je pri gibanji za preustrojenje in razširanje političnih pravic angležkega naroda; trdil se je za poboljšanje žalostnega stanja indijskih prvoselecev v amerikanskih naseliščih in skrbel je z vsemi silami za odpravljenje nasilstvenega novčenja. V tej zadnji zadevi protivil se je naporom njegovim slavnim isateljem Johnson. Na vse napade mu je pa Granvill Skarp tako-le skromno odgovoril: „Tolste in visoko doneče besede mojega nasprotnika ne mogo prenašati narave naše stvari. Angleški mornar ima iste pravice kakor afrikanski črnc. Zakon mora enega in drugega štetiti. Siliti koga k kacemu poslovanju, je prelom osobne svobode.“

Granvill Skarp je ustanovil nadvladiško cerkev v Jamerici, utemeljil je društvo svetega pisma občestvo protestantovsko in razna druga blagodejna društva.

Granvill Skarpa in Clarksona je posnoval Forvell Pruxton. On je bil sploh imenovan slonj (ker je bil visok en meter in 93 centimetров). Komaj trideset in dve leti star vstopil je v angleški parlament in pridobil si je tisti upljiv, kateri ne manjka nikedar poštenemu, treznemu in izobraženemu možaku.

On nej bil veleum, temuč bil je človek odvažen, pravičen, pogumen in srčen in njegov značaj bi se dal opisati s temi le njegovimi besedami: „Čem više živim, tem više se uveravam, da je velika različnost meju ljudmi, meju slabim in močnim človekom, meju strahopetcem in velikašem, iskati le v odvažnosti in v neukrotljivem pogumu. S to lastnostjo zamore se doseči vse, kar se hoče in kar je na svetu mogoče doseči.“

Lukavečki.

Dopisi.

Iz Solkana, 18. aprila. (Izv. dop.) Prvo predavanje o sviloreji, in sploh o kmetijstvu je bilo preteklo nedeljo v Solkanu močno obiskano. Vdeležilo se je možkega in ženskega spola okoli 300 oseb, tako, da naša šola ni bila nikoli še tako napolnjena. Vso čast in hvalo moramo izreči gospodu Strekeljnu, učitelju iz Komra, kateri nam je tako jasno in naravno o sviloreji razlagal.

Obila vdeležba dokazuje, da je našim kmetom veliko mari za napredek, ker radi takošne poduke poslušajo.

Želeti bi bilo toraj, da bi se večkrat enaka predavanja napravljala, in našega kmeta v kmetijstvu vzbujalo.

Prav bi bilo, da bi tudi čitalnice posebno na deželi enake predavanja o kmetijstvu napravljale; se ve da s pomočjo kmetijskih učiteljev. S tem bi pokazali posebno našemu kmetu, da so čitalnice res koristne, kajti čitalnice so tudi ustanovljene za omiko in poduk.

Nadejati je se toraj, da bode naša čitalnica še to poletje izgled dala, ter taka predavanja napravila, ki bi tudi našega kmeta zanimala, in mu v materjalnem obziru koristile. Bog daj dober vspeh!

Rodoljub.

Iz vipavske doline, 9. aprila. (Izv. dop.) Ljudje, kateri se starega kopita drže in le v stari rog trobijo, pravijo, da so doživeli slabe in neugodne čase, češ, da nekaj so za dvajsetico jedli, pili, plesali in, Bog ga vedi, še kako veselje uživali; a mladi se novejših časov veselijo, ker sedaj se siromaku lahko dobro godi, da le z svetom napreduje. Da! hvaležni moramo biti vsem onim boriteljem, kateri so in nas še spodbujajo k raznemu napredku po časopisih in po knjigah. A ne mislite, da smo uže vse storili. Še mnogo nam je ledine orati, še v marsičem se napredek pogreša. Imamo uže mnogo zabavnih, političnih i kmetijskih društev, a manjka nam asociacijnih narodnih društev; taka počnimo osnovati, s tem bomo si materjalno naše stanje zboljšali. Čul sem in čital, da se v Trstu osnuje kupčijsko narodno društvo, vrla ideja! Nadejam se, da bode i prosperiralo, kajti narodni, značajni, pogumni i delavni možje bodo mu na čelu. To me je napotilo, da sem tudi jaz danes za pero prijel, da o osnovi enacega mizarkega društva nekoliko izpregovorim.

Mnogo je mizarjev na Goriškem, posebno na Krasu, kateri največ mobilij za Trst izdelajo i je v velikanske zaloge terzaške pošiljajo, od kodar se čez morje v južne dežele razprodajajo. Lastniki taci zalogi bogate in se masté z našimi žulji, kar bi jim jaz gotovo ne zavidal, da bi le bili narodni možje, ali temu ni tako, tujci so in zatiralci našega naroda, hudi sovražniki vsega, kar je slovenskega. Izvijmo se takej sodrgi iz rok, osnujmo si narodno asociacijno društvo za mizarje. Nij potrebno posebnega kapitala v ta namen, samo 10 ali več društvaikov, kateri bi na domu mobilije izdelavali i v društveno zalogo v Trst ali Gorico pošiljali. Najemščina za shrambeno

prostorije bi presneto majhna bila, prodajalca bi si sami prav po ceni priskrbeli, ali bi se pa en društvenik v ta namen v Gorici ali Trstu nasejil.

Mobilije bi morale biti trojne: priproste, srednje in prav elegantne, a vse pa pravilnih čisto trdno napravljene se stalno ceno, s čimur bi gotovo vsakemu kupcu najbolj ustregli. Izdelavale naj bi se tudi mobilije v gotičnem stilu, da bi se vsestransko, vsakej potrebi zadostovalo.

To pišem iz prepričanja in resnega zaupanja do uspeha, ker vem, da je na Goriškem i Tržaškem dovolj sposobnih mizarjev, ki so se po mestih izučevali. Tako društvo ne potrebuje mnogo denara, kakor sem uže omenil, nego pogumnega delovanja i trdne volje, a v spodbujajo nam naj služijo od dobro podučenege spisatelja objavljeni sočini članki „Srčnost i pogum,“ „nost.“ Nij nam gledati na to, da imamo posebeni ogromen dobiček, nego našemu delu primeren dostojen za slušek.

V ta namen nasvetujem, da bi se nekaj mizarjev, stolarjev in kar jih sem spada in ki se z mojo migi- ljo vjemajo, prijavilo, ter da bi se meseca maja v priležnem kraju k dogovoru šesli in dotična pravila napravili. Začnimo z malim društvom, da le začne- mo. En mizar.

V Trstu, 10. aprila (Izv. dop.). Včeraj čital sem v „Cittadinu“, da se je v tržaškem deželnem zboru predlagalo, naj se 23 tisoč okoličanov kar naravnost z mestom združi, to je Rojan, sv. Jernej, sv. Ivan, sv. Ana in Skedenj in to-le iz sledečih vzrokov: a) „Večina polištev, stavb sploh v teh krajih je, ka- kor pravijo, imovina mestne gospode; b) večina prebivalcev je italijanskega rodu, ki si izključljivo le v mestu hrano, obleko in drugo kupuje in dotične nov- ce prisluži; c) vsi rokodelci v imenovanih vaseh „čev- jarji, mesarji, zidarji, krojači in še drugi so (da se ne spodtaknem nad mnenjem teh ljubeznjivih gospo- dov) Italijani.“ Ergo?! — C. gg. čitatelji bodo na mah zapazili, da je slavni deželni zbor vendar-le krat- koviden, ker nij videl slovenskih komisarjev in Bonin- a, slovenskega učitelja v teh krajih. Ali kaj blodim? Bonin in komisar Ferluga sta sama v pod zadnjega spadajočemu okraju komisarila in ljudstvo zapisovala, ter gotovo sta se sramovala sebe in svoje otroke za Slovence zapisati. Tudi pravi „Cittadinu“, da se vse okolično ljudstvo, tedaj 43 tisoč in še nekaj več (se ne spominjam) na samo, poslušajte! 15, reci petnajst Slovencev reducira. Lepa je ta, ali za nas Slovence tržaškega mesta in okolice zanimiva, ker stem nam je jasno povedano, kako nalogo da imajo komisariji in učitelj Bonin, z eno besedo ovi zapisovalci tržaškega ljudstva. Zdaj vemo, zakaj so „capovilla“ trdi lahi, akopram se ne razumejo laškega prav, in zakaj so postavljeni; zakaj se laške šole v okolici kreirajo in se po nelaških italijanščina učiti mora. Na Proseku so vse pse podavili, ker so bili nekateri od enega steklega oklani, in v Bazovici se je zopet živinska kuga prikazala. Imam še nekaj, pa odložim za pri- hodnjic.

Iz Kerškega — 4. aprila (Izv. dop.) Minolo ne- deljo 2. aprila napravilo je tukajšno pevsko društvo besedo na Vidmu. častiti bralci se bodo čudili, da nij- ma društvo raje v Kerškem svojih zabav; žalibože, da v „majstu“ nij primernege prostora in protuditi se morajo pevci, igralci in občinstvo v Videm, kder se druži Kranjec z vseselim Štajercem. Tako je bilo 2. aprila, take lepe besede, z tako obširnem progra- mom nij bilo še v teh krajih in miče se nij nadejal, da bode tako izvrstno izpeljan njen obširen program. Petje je bilo nenavadno dobro in ponavljati so se mo- rali na občno zahtevanje mešani zbori. Naše krasne gospodične pevke so nam pokazale, kaj da znajo; da, gospodje pevci si smelo v čast štejejo zraven nežnih gospodičen svoje krepke glasove z milodonečimi dru- žiti in srca poslušajočega občinstva vnetati in ogre- vati za našo stvar. Bog Vas živi lepe pa narodne pevke in ostanite nam zveste i v bodoče!

Igra „Vskok“ je bila prav dobro predstavljena, prav tako „Zakonska sol.“

Prvi nastop na deske, ki pomenijo svet, gospo- dične Micke Avenekove daje nam lepo nado in če bode gospodična marljiva, postala bode kinč našega odra in tekinomovati smela se svojo gospodično sestro Milko Avenekova, katera se čuti na deskah kakor v domačej sobici in njen nastop najsihode rescu, ša- ljiv ali zaljubljen je vedno naraven; pa tudi „sofier“ je bolji nego marsikateri mladič. Hvala jej iskrena za njeni trud!

Gospodje igralci so storili svojo dolžnost a ome- niti moram vendar peropraska g. K., kajti on je bil pravi „original,“ za katerega se je občinstvo naj več zanimalo, upamo da našemu dramatičnemu društvu zvest ostane, pa vsaj je tudi fant za to! Mladi deklamator Julče Šusteršič je se svojima nežno-otroče predstavi- lenima deklamacijama občinstvo kar očaral. Tiho je občinstvo poslušalo 5 letnega deklamatorja in ko je nehaj, zadonel mu je viharen aplaus.

Konečno pa še moramo iskreno zahvaliti se bla- gej gospi Laurinšek, da nam blagovoljno v porabo za pevske ure pripušča svoje krasne prostore pa glasovi.

Bog nam Vas ohrani blaga gospa in bodite tudi v bo- doče z nami potrpežljivi! Druga narodnjakinja pa nam pripušča prostore za dramatične skušnje in to je blaga gospa Šusteršičeva in njej gre iskrena zahvala in sploh njenej ceji tako uljudnej družini!

Občinstva je bilo vse natlačeno in zapaziti je bi- lo to pot tudi nekaj uradnikov Kerških, kateri so se kakor so se sami izrazili, izvrstno zabavali. ki ne so- vražijo socialnega življenja kakor ga baje njih predstoj- niki. Tudi kneški stan je bil dobro zastopan in vi- deti mu je bilo, da je vnet za narodno sveto reč. Le še mnogo enacij veselje, da se kneški stan podučuje, kajti v njem je še edino zdrava nepokvarjena a pre- malo kultivirana narodna bodočnost.

Iz slovenskega Štajerja dne 9. aprila. (Izv. dop.) (Reguliranje Savinje; dr. Vošnjak et consortes; Krajni šolski sveti; „Savinjsko učit. društvo“; Brand- stetter—Seidl.)

Vlada je predložila deželnemu zboru postavo, vsled katere se ima reguliranje savinjske struge od Mozirja do Celja v 10. letih od 1. januarja 1877, do 1. januarja 1887 vseliti. — Stroški bodo znašali 146.700 fl., kakor čitamo v raznih listih. — To nas v krasnej savinjske dolini živeče jako veseli. Naše veselje je pa dospelo do vrhunca bravši, da se je naš državni i dež. poslanec g. dr. Vošnjak v dež. zboru tako vi- lo obnašal, ter slikal s živimi barvami centralistično stranko, povdarjal nesrečni upliv, katerega ona ima na nas federalistične Slovence živeče v Avstriji. — G. doktor je resnico govoril, ko je dejal, da „se na od- lična mesta nastavlja take uradnike, ki slovč zarad svoje sovražnosti proti Slovanom.“ — Tudi gg. Her- man i Dominikuš sta ustavc. rnej stranki levite brala in te naj si zapiše za kosmata ušesa nemčurska svojat.

Kakor smo poizvedili, je deželni zbor v Gradci sklenil postavo osnovati, po kateri krajni šols. sveti zgubijo pravico imenovati učitelje, ter ono zadobijo okrajni in mestni zastopi. No! res „taki časi zdaj!“ — O tem je uže lausko leto „Slov. učitelj“ govoril. Bodo mo videli, koliko kruha bode iz te moke.

Dne 5. t. m. zvečer je zborovalo „savinjsko učit. društvo“ na Vranskem. Užili smo dva krasna dneva v pomlajenej, krasno cvetočej naravi. — Udeležilo se je zborovanja tudi mnogo gospode iz Vranskega i od drugod in mnogo gospodov so pristopili k društvu kot podporni udje. — Dne 3. maja (v sredo) zvečer bode društvo zborovalo v Mozirji. —

Za uže znanega poslanca Brandstettera je pro- silo več upnikov, da bi ga izpustili iz „kajhe“ in si- cer taki, ki imajo terjati od njega 460.000 gld. „Pauer“ Wreel in neki desnopobreski — dekan (Bog mu grehe odpusti. Pis.) se tudi za njega šlevita. Po- nudili so — kakor sem vam uže pisal — 10.000 f. kav- cije, a vse zastonj! Brandstetter sedi še vedno v — „kajhi.“ — Čudno pa je, da K. Seidl, njegov iskreni prijatelj, je še v dunajski „lesenjači.“ Dotim nij bil uže dolgo pri nobeni seji. Rubili so mu upniki diete, kar se nij baje še nikdar pripetilo. Njegova stranka se ga uže sramuje in sili v njega, da se naj odpove poslanstvu. Pa Seidla se to ne prime. „Nesrečna mi- nuta“, ko ste bili voljeni. — Morda postane še „finan- ni minister.“

Mozirski.

Politični pregled.

V Gorici 13. aprila 1876.

Ogerski in avstrijski ministri uže dolgo se- de skupaj na Dunaji, pa se ne morejo zediniti. Ogrski ministerski predsednik Tisza je menda prevzel vodstvo ogerske vlade z namenom, da bo ustavoverce spravil pod ogrski kalpak; am- pak to se mu bode težko posrečilo. — Auers- pergovo ministerstvo se brani kolikor se more, ono ima vezane roke, kajti ustavoverci so mu naročili, naj ne bode preveč pripustljive naspro- ti Ogrom. Če se torej vjame v ogrskih zanj- kah, ga bodo vrgli ustavoverci, (če je še kaj moči v njih) če pa ne dožene poravnave, je pa v nevarnosti, da ga vrže vsegamogočni Andrassy. Naši ministri torej vesljajo čez Seilo in Carib- dis. — Mogoče pa je tudi, da pade ogrsko mi- nisterstvo, kajti konecno bo morala soditi kro- na in odstaviti eno ali drugo ministerstvo. — Temu stanju se imajo pripisati vesti, da bode odstopilo Auerspergovo ministerstvo in da tudi ogerski Tisza misli na svojo odstavo. Vidi se iz tega, da je mašina okorna in nepraktična, v- stavlja se zaporedoma in prav težko je najti strokovnjaka, kateri bi zamogel tako slabo na- pravljeno mašino sopes spraviti v pravi tir.

Mej tem ko so nekateri dež. zbori uže sklenili svoje letošnje delovanje in 6 letno po-

slansko dobo, mej temi je goriški, štajerski in isterski zbor; bodo drugi zbori še po praznikih delali. — O živahnih debatah se ne sliši, edino na Českem se je ponavljala stara komedija, da so ustavoverci strastno zabavljali čez deklarante in da je nemški poslanec Heinrich rekel, da v kljub veliki revii v Avstriji dayek vedno bolj raste in da korakamo očitno v propad.

Tržaški Lahoni so polni doslednosti, od vlade tirjajo tudi letos v dež. zboru, naj ona pusti Trstu zgodovinske pravice, na drugi stra- ni pa hočejo prav tiste zgodovinske pravice, ka- tere imajo skupno z slovenskimi okoličani, po- polnoma zatreti, kakor so jih uže deloma. Vlada naj bi jim pustila samo one zgodovinske pravice, katere so koristne Lahonom, one, ki koristijo drugim, pa naj bi odstranila. O kaka lepa lo- gika, kaka doslednost!

Politika našega Andrassi-ja na slovanskem jugu je uže zopet napravila nov flaško. Rodič je bil 7. t. m. v Sutorlni, kder so ga pričako- vali vojvode ustašev. Rodič se je prav prijazno razgovarjal z njimi in jim govoril na srce, naj se vdajo turškim reformam, kajti ne Avstrija ne Rusija ne hosti in nočeti, da bi boj nadalje trajal; Srbija in Črnagora pa ne smeti poma- gati. Rodičevo pregovarjanje so ustaški vodje prosili, naj jim da nekoliko odmora za odgovor in drugi dan so stavili Rodiču sledeče pogoje: Begi morajo kristjanom odstopiti tretjino njih posestva v Bosni in Hercegovini, turška vlada mora sopes sezidati vse podrtje cerkve in hiše, nadalje mora osnovati in napolniti žitnico za 1 leto, oprostiti kristjane vsake desetine, turška redna vojska mora zapustiti obe deželi, samo v 5 mestih sme Turška imeti male posadke, v teh mestih pa morajo biti nastavljeni ruski in av- strijski agenti, ki bodo nadzorovali, da Turška natančno izpolni te pogoje in turška vlada mora razorožiti vse Turke v Bosni in Hercegovini ži- veče. Pogodbo sklenjeno na tej podlagi morajo garantirati vse velevlasti. To so torej pogoji, katere bo Turška težko dovolila, kar tudi ustaši dobro vedo in če bode Rodič še enkrat potoval na Dunaj, reči bo moral Andrassiju, da je vse zastonj in da so njegove reforme zrele za arhiv.

Mej tem pa ko se Rodič pogaja v Herce- govini, vsplamtila je ustaja v Bosni, in se širi v taki meri, da je na priliko v Bihačkem okraju vse ljudstvo še celo Mohamedanci v boju proti turški vlasti. Te dni so bile uže nekatere bitke; vojvoda Golub sam ima čez 2000 mož pod se- boj in ustaških vodjev in čet je vse polno v Bosni. V Srbiji nabirajo se prostovoljci iz vsih dežel, dosedaj jih je uže en par tisuč.

Bosnjaski pribegli v Avstriji poslali so pro- šnjo do vsih velevlasti, v kateri izjavljajo, da ubogi raji nij mogoče povrniti se v Bosno, dokler tam Turčin vlada, kajti tam jih čaka gotova smrt. Konečno zarotujejo evropske velevlasti naj imajo nekoliko vesti in srca in naj rešijo rajo grde, Evropo omadežujoče sužnosti.

Srbija je razpisala posilno posojilo 12 mi- ljonov denarov za vojne potrebe; srbski narod zahteva vojno, še konservativci jo smatrajo kot potrebno. Naj tedaj diplomacija še tako ri- je, Milan bo primoran potegniti meč. V Bulgariji so se tudi vzdignili kristjanje in sliši se o mno- gih četah ustašev, ki so jo potegnili v gore. Tudi v Rumuniji je zmagala pri volitvah stranka Slovanom prijazna, ki hoče, da Rumunija za slučaj vojne s Turkom pomaga Srbiji. Reči so torej tako daleč dospelo, da smemo vsak hip pričakovati boja v jugu. Ta boj pa bode go- tovo lokaliziran, kajti velevlasti bodo rajši neu- tralne ostale, kakor pa da bi v nevarnost spravi- le mir cele Evrope. To je bilo od začetka naše mnenje.

Razne vesti.

Zadnje pol. vesti. Govori se, da je padlo Auerspergovo ministerstvo. Prav taka vest je razsir- jena gledé ogerskega ministerstva. Iz vsega se vidi, da je štrana šentano zamotana in da smo na pragu mnogih važnih dogodkov. Nam Slovanom morejo biti

ti dogodki le v korist, kajti slabše se nam ne more goditi, kakor se nam godi zdaj.

V Hecegovini je jenjalo premirje in pričakuje se vsaki dan velike bitve. Avstrija je prepovedala izvažanje orožja v Srbijo in Črnogoro, kar dokazuje, da je Andrassy nezadovoljen s zadržanjem obeh držav.

Predavanje o sviloreji bode v nedeljo, 30. t. m. ob 7. uri zjutraj v Sv. Križu pri Ajdovščini; predaval bode g. A. Strekelj. Naj se tega predavanja udeleži prav mnogo občinstva obeh spolov.

Iz deželne zbornice. Naš deželni zbor je nehal zborovati dne 6. t. m. Letošnje seje so bile prav mrtve in zbor je imel letos obraz čisto administrativne skupnine. Edino zadnja seja je bila pomenljiva, ker so delali naši poslanci „per Dampf“ in rešili v 4ih urah kakih 16 važnih zadev. Med najbolj važnejše sklepe v zadnji seji smemo šteti resolucijo, da se učiteljsko izobraževališče sopen preseli v Gorico. Dijaki in profesorji omenjenega učilišča bodo gotovo zadovoljni s to resolucijo in tudi Goricanom nij vse eno, če pride ta šola sopen v Gorico ali ne.

Kar se ranjencu Doljaku nij posrečilo, je letos dognal poslanec Dottori; na njegov predlog je namreč zbor sklenil, da se smejo voliti v dež. odbor tudi taki poslanci, ki ne stanujejo v Gorici. Zdi se nam, da je kak privilegirani odbornik kislo držal se k temu predlogu; sicer pa je prav in bode deželniim zadevam hasnilo, če ne bodo poslanci primorani zmerom ene in iste v odbor voliti; potrebno pa je tudi, da se odbor nekoliko „pofriša“, kajti drugače bomo zarjaveli.

Dež. zbor je tudi potrdil nove statuite kmet. šole, po katerih ima postati naša kmet. šola popolnoma praktična. Nadalje je sklenil, da se ina prodati Fumisovo zemljišče in za šolo nakupiti Gerdevičovo premoženje na šempeterski cesti. Šola bode torej odslej taka, kakor smo jo želeli mi; a samo tega se bojimo, da vodstvo nij v popolnoma praktičnih rokah; čas pa je na vsak način, da naša šola po 7letnem eksperimentiranju zadobi enkrat definitivno obliko. O tej zadevi bomo imeli še priliko govoriti. Najvažnejši točka zadnje seje pa je bil govor, s katerim je glavar, g. grof Coronini zaključil letošnjo sejo in sklenil 6letno dobo deželnozbornsko. Ker smo govor od besede do besede prinesli na drugem mestu, ne bomo tukaj kritično pretresovali ga. Samo toliko smemo reči, da si take odločnosti od našega glavarja nijmo pričakovali. Mož, ki je v dotiki z dvornimi krogi, očita v lepi formi ministerstvu postavolom, neodločnost in še marsikatero drugo napako. Če mož, kateri je manj ali več prizadeval si spojiti interese deželne z vladnimi, zdaj očitno vlado graja, ima to gotovo pomen, da je sedajno ministerstvo izgubilo tudi v konservativnih in viših krogih mnogo simpatij.—kajti mi si ne moremo misliti tega, da bi bil grof Coronini govoril samo volilcem in ne tudi ministrom in sploh političnemu svetu. Zadnja seja goriškega zbora ima torej značaj mirne opozicije, ki more ministerstvo podučiti, da tudi na Goriškem nij mnogo mož, ki bi se mogli navdušiti za nastavovno sistem.

Važni zapisnik zadnje seje dež. zbora priobčimo prihodnjic.

Za Lavričev spominek so nadarje darovali: G. dr. Bizjak, advokat v Trstu 10 gld.; g. J. Žitko, posestnik v Stranah 5 gld.; g. Dragotin Kavčič, trgovec v Razdrtem 1 gld.; g. Komel c. k. stotnik v Inostu 3 gld.; g. Sovdat, c. k. fin. inšpektor v Volovskem 5 gld. — Ajdovščina-Šturje: G. D. Godina gld. 15; g. Fr. pl. Bottoni gld. 10; g. Aug. Huber gl. 5; g. Jos. Bolaffio gl. 5; gospa Theresa Bianchi gld. 5; g. France Cibej gl. 5; g. Angelo Casagrande gld. 6; g. Val. Devetak gl. 3; gospa Anna Lokar gld. 3; g. Anton Lokar gl. 2; g. F. Vittori gld. 2; g. M. Andrejčić gld. 2; g. M. Duranti gld. 2; g. K. Ballogh gld. 1; W. Jochmann gld. 1; A. Šapla gld. 1; g. J. Toši gl. 1; g. D. Šapla gl. 1; g. A. Bratina gld. 1; g. K. Favetti gld. 1; g. Ant. Poljšak gld. 1; g. J. Paulič gld. 1; g. A. Spazzapan gld. 1; g. Ferd. Makovič gl. 1; g. J. Roth gld. 1; g. Ferd. Ballogh gld. 1; g. M. Rant gl. 1; g. A. Vidmer gld. 1; gospa Cl. Lullig gl. 1; gospica Analiya Repič gld. 1. Skupaj gld. 82.

Prenešek iz št. 13 gld. 295.80

„ „ 14 „ 67.20

Denašnji izkaz „ 106.—

Skupaj gld. 469.—

Občni zbor Glasbene matice bode dne 18 aprila 1876 ob 8 uri zvečer v čitalnični dvorani. Program: 1. Ogovor prvosednikov. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blagajnikovo. 4. Volitev 20 odbornikov, katerih mora najmanj 12 prebivati v Ljubljani, in med njimi se zaznamuje posebej prvosednik in blagajnik. 5. Posamezni nasveti. Vsak ud glasuje in voli osobno, samo vnanji družabniki smejo voliti pismeno.

V sežanski čitalnici bode dne 17 aprila 1876 veselica s deklamacijo, petjem, glasbo, plesom

in igro: „Bob iz Kranja.“ Začetek ob 8 uri zvečer. K tej besedi pričakuje se mnogo gospode iz Trsta in Gorice, ker bodo sedelovali tudi mnogi pevci iz Trsta in okolice pod vodstvom g. Hajdriha.

Dosedanjemu okrajnemu šolskemu nadzorniku na Tominskem, Žnidarčič-u, je izreklo c. k. deželno šolsko svetovalstvo za njegovo 5letno delovanje na šolskem polji popolno priznanje (volle Anerkennung).

P. n. gg. odbornikom, poverjenikom in pevcem pevskega društva „Slavec.“ 30. aprila t. l. bode v Dornbergu koncert, pri katerem ima vsled sklepa „Slavčevega“ odbora 28. febr. t. l. sodelovati pevsko društvo „Slavec“, ter obhajati spomin obletnice prihoda Nj. Veličanstva v Gorico in obstanka „Slavčevega.“

Pelo se bode:

Kantata: „Živio, done naj glasovi;“

„Večer na Savi,“ zbor Zajčev (str. 42); Biser-nica.

„Bože živi,“ zbor Tovačovskijev (Bis. 56);

„U boj,“ zbor Zajčev (Biser-nica str. 26);

Mlatiči „le zasučimo butice.“

P. n. gg. odborniki in poverjeniki naj vsaj v 8 dneh blagovoljno naznanijo, koliko pevcev da pride omenjeni dan v Dornberg, ter naj pridno vadijo navedene točke.

Skupna skušnja bode v Dornbergu 30. aprila t. l. ob 4 popoldne.

Ko bi posamezni oddelki, kateri mislijo sodelovati, ne imeli potrebnih napevov, naj se oglasijo pri g. Ant. Hribarju v Gorici.

Razglas, o državnih stipendijah po 60 gld. za poduk sviloreje pri c. k. svilorejskemu poskuševališču v Gorici, dovoljenih od c. k. ministerstva kmetijstva.

Poduk se prične prve dni prihodnega meseca maja pri tukajšnjem svilorejskemu poskuševališču in bode trajal skoz štiri tedne.—

Šolsko takso za učenca plačalo bode c. k. kmetijsko društvo in vsaki učenec dobiva med časom poduka zastoj ves poduk in ktemu potrebne priprave.—

1. Vsaki prosilec mora biti zdatno izšolan, da se bode z vspehom vdeležil poduka.

Izkazati mora to z šolskimi spričevali.

2. Znati mora že praktično, kako se svilni čer-viči rede.

3. Prosilec mora imeti vsaj 18 let.

4. On mora biti goriški deželan.—

Sploh pa naj prosilci prošnjam prilože vse posebne razloge, zakaj da se mislijo v deležiti poduka. Prošnje za te stipendije se pošljejo c. k. kmetijskemu društvu vsaj do 30 t. m. aprila, in ono bode vsakemu, kteremu bode stipendijo podelilo, naznanilo dan kdaj se prične omenjeni poduk.

C. k. kmetijstvo društvo.

V Gorici dne 10 aprila 1876

JOSIP KLAJŽAR

po dolgi bolezni umerl je dne 12. t. m. v 73. letu v Ročinju.

Priporočen bodi blagemu spominu!

!! Od leta 1767 !!

Svetinja za napredek

Svetinja za zasluge

ALBERT SAMASSA,

c. kr. dvorni zvonar izdeljavec strojev in raznoterega orodja pri gašenju ognja v Ljubljani, priporoča p. n. cerkvenim predstojnikom in občinskim zastopom:

Vbrana zvonila

z vso potrebščino, kakor jarmi, ojnice, okovi. Zvon tudi 40 centov teže, zamore en mož zviniti; dalje priporoča vse vrste brizgalnic, orodja za gašenje, vodnjake, cerkvene svečnike iz medenine, ventile, šravbe itd. itd.

Občinam in gasilnim društvom, da si zvonove in gasilno orodje lahko omislijo, privolim plačevanje v obrokih.

Diploma pripoznanja

Diploma pripoznanja

!! 14 svetinj !!

Karol Zanetti

Kašelj

najhujši ozdravijo imenitne pastilje

Menotti

Seidlitz-Moll

edina in glavna zaloga v lekarnici Zanetti, prodaja se po 1 gld skatija.

Ekstrakt iz Tamarinda

najboljši in najmočnejši, kolikor jih je bilo dozdaj izdelovanih v raznih lekarnicah. Hiter pripomoček proti zagerljenosti, notranjem kataru, prsnem prehlajenju, driski, stane samo 40 soldov.

Zdravitni fluid

za konji (Restitutionsfluid) Ta lek ima lastnost, da izdrži konje dolgo časa pri moči. Ena steklenica stane f 1. 20 z navodom vred.

Pagliano Sirup

pravi iz Florence.

Čaj Wilhelm in Köllör

za čiščenje krvi.

Hofmanova Odontina

proti boleti zobov. Najhujša in neprejeljiva bolečinajenja precej, če se eno kapljico tega leka vlije na bombaž in dene v votel zob.

Edina zaloga vsakovrstnih mineral-skih vod in sledečih posebnih lekov:

Absent Montovanov iz Benetek.—Prava Magnezija angleška Henry-Krogljice Blancard in Val let.—Zobna zmes Pieffermanova. Popp, Suin de Buotemart.—Arabska Revalenta v prahu in testu —Prah za olajšanje prebavanja dr Gölis-ov.—Pastilje Vichy B. lin, George. Milo iz zelis č Bor-chard-ovo. Glicerina Hoffman.—Mesni ekstrakt Liebigov in vsakovrstna homeopatična zdravila.

Na Tračniku prva lekarna sem od škofije.

Oznanilo.

Meseca maja t. l. bodo pred tukajšnjo preskušno komisijo preskušnje v do-sego učiteljske pripravnosti za občne ljudske in meščanske šole in sicer od 8. do 13. maja za učitelje in od 15—20. za učiteljice.

Prošnje z vsemi potrebnimi postavnimi pri-logami naj se pošljejo ravnateljstvu c. kr. pre-skušne komisije v Gorici do 25. aprila t. l.

Ko bi komisija kateremu prosilcu iz kakoršnih si bodi postavnih uzrokov ne dovolila, u-deležiti se preskusnje, naznani se mu to še za časa.

C. k. preskušna komisija za občne ljudske in meščanske šole.

V Gorici, 10. aprila 1876.

RAVNATELJSTVO.